

การแปลคำสรรพนามในประโยคทางธุรกิจ กรณีศึกษาสรรพนาม “it” ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

TRANSLATING PRONOUNS USED IN THE SENTENCES OF BUSINESS: A CASE STUDY OF “IT” TRANSLATED BY STUDENTS MAJORING IN BUSINESS ENGLISH

นวมิตร ประธรรมสาร¹⁾, กานต์สินี ช่วยเพ็ญชัยภัทร²⁾, ศิวพร ทวนไธสง³⁾, วิลินวรรณ แสงพวง⁴⁾, จุฑามาศ หนูสุด⁵⁾ และ ดวงเดือน จั๋งพานิช⁶⁾

¹⁾⁻⁶⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Nawamit Prathammasarn¹⁾, Kansinee Chuaypenchaiphat²⁾, Siwaporn Tuanthaisong³⁾,

Wilinwan Saengphuang⁴⁾, Jutamat Noosud⁵⁾ and Duangduen Jangpanich⁶⁾

¹⁾⁻⁶⁾Lecturers of Arts (Business English). Faculty of Humanities and Social Sciences. Kanchanaburi Rajabhat University,

*Corresponding author e-mail: kansicano@kru.ac.th

Receive : April 3, 2025

Revised: April 30, 2025

Accepted: May 16, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่กำลังเรียนอยู่ในรายวิชาการแปลทางธุรกิจ เครื่องมือสำหรับการวิจัยเป็นแบบทดสอบการแปลประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทยที่พัฒนาจากแนวคิดของซินแคลร์และคณะ (Sinclair et al., 1996) ข้อมูลจากแบบทดสอบของนักศึกษาจะถูกรวบรวมและวิเคราะห์เพื่อสำรวจพฤติกรรมการแปลคำสรรพนาม “it” และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจเป็นภาษาไทย ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ในกรณีของ “it” ที่ทำหน้าที่ประธาน พบว่า พฤติกรรมที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ พฤติกรรมการแปลแบบละหรือไม่แปล รองลงมาเป็นการแปลแบบรักษาความ การแปลแบบรักษารูปแบบ และพฤติกรรมการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน ที่เป็นกรณีที่พบน้อยที่สุดตามลำดับ ในกรณีของ “it” ที่ทำหน้าที่เป็นกรรม พบว่า มีการใช้พฤติกรรมการแปลแบบรักษาความมีมากที่สุด ถัดมาคือการแปลแบบละ การแปลรักษารูปแบบ และการแปลแบบใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน ตามลำดับ และปัญหาที่มักพบในการแปลคำสรรพนาม “it” ได้แก่ ปัญหาการแปลแบบยึดติดรูปแบบ ปัญหาการเลือกใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน และปัญหาการละคำ แปลสรรพนามในบริบทที่ไม่ควรละการแปล

คำสำคัญ : การแปลคำสรรพนาม สรรพนาม “it” ประโยคทางธุรกิจ

ABSTRACT

This research aimed to investigate the translation strategies of the English pronoun “it” in business sentences by students majoring in Business English and to analyze the problems in translating the pronoun “it” in business sentences. The research design was of Qualitative Research. The sample group included the third-year Business English students studying at Kanchanaburi Rajabhat University. The research instrument, developed based on the framework by Sinclair et al. (1996), was a translation test comprising English sentences in business contexts that used the pronoun “it”. The test was given to the students, and the results were collected and analyzed in order to investigate the students’ translation strategies dealing with the pronoun “it” when translated into Thai.

The findings revealed that the pronoun “it” as a subject was translated using omission the most frequently, followed by meaning-based translation, form-based translation, and using related words respectively. On the other hand, the pronoun “it” as an object was translated using meaning-based translation the most frequently, followed by omission, form-based translation and using related words respectively. In addition, the problems of translating the pronoun “it” involved source texts adherence, choosing related words, and inappropriate omission of the pronoun “it”.

Keywords: translating pronouns, pronoun “it”, business sentences

บทนำ

นิยามทั่วไปของการแปล หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง (Larson, 1994; Newmark, 1988) ซึ่งในปัจจุบันการแปลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้วัฒนธรรม ไปจนถึงการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ การแปลกับงานธุรกิจถือเป็นสิ่งที่ดำเนินควบคู่กัน เนื่องจากเรื่องการทำธุรกิจไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ ต่างต้องมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ผลประโยชน์ และการสร้างเครือข่ายให้เติบโตยิ่งขึ้น ดังนั้นการแปลจึงมีบทบาทที่สำคัญในด้านการสื่อสาร และถ่ายทอดความหมายระหว่างสองภาษาเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันมีความสัมพันธ์ที่ดี และทำให้การติดต่อทางธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การใช้สรรพนามในภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคำว่า “it” มักก่อให้เกิดความท้าทายในการแปล เนื่องจากสรรพนามดังกล่าวสามารถทำหน้าที่ได้หลากหลาย เช่น ตัวแทนของคำนามก่อนหน้า (referential pronoun), ประธานสมมติ (dummy subject) หรือเป็นเครื่องมือในการเน้นย้ำแนวคิด (anticipatory subject) ความหลากหลายเชิงหน้าที่ของ “it” ทำให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษ มักเกิดความสับสนเมื่อนำไปใช้ในการแปลข้อความทางธุรกิจซึ่งตามแนวคิดของ Larson (1984) การแปลควรมุ่งเน้นที่การถ่ายทอดความหมาย (meaning-based translation) มากกว่าการยึดติดกับโครงสร้างต้นฉบับ (form-based translation) ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเข้าใจหน้าที่ขององค์ประกอบทางไวยากรณ์ในบริบทอย่างถูกต้องเพื่อคงไว้ซึ่งความหมายเดิมอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในงานแปลเชิงวิชาชีพที่มีผลต่อความชัดเจนและภาพลักษณ์ขององค์กร

ในขณะเดียวกัน Baker (2011) เสนอว่าการแปลควรคำนึงถึงระดับความเทียบเคียง (equivalence) ระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทางในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับคำศัพท์ (word level) ระดับไวยากรณ์ (grammatical level) หรือระดับข้อความ (textual level) ซึ่งกรณีของสรรพนาม “it” ถือเป็นตัวอย่างสำคัญของการที่ผู้แปลจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการปรับข้อความให้เหมาะสมกับโครงสร้างและวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง โดยไม่บิดเบือนสาระสำคัญ

ในมุมมองภาษาการแปลภาษาอังกฤษนั้น ด้วยความแตกต่างในระดับคำไปจนถึงระดับโครงสร้างประโยคระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้กระบวนการแปลเกิดความท้าทาย แต่ยังคงพบว่าผู้แปลบางท่านอาจมองว่าขั้นตอนการแปลจากภาษาต้นฉบับไปเป็นภาษาของตนเองเป็นเรื่องที่ไม่น่าซับซ้อน เพราะผู้แปลชาวไทยจะมีความเข้าใจในภาษาของตนอยู่แล้ว แต่ วรรณถ วิมลเฉลา (2553) กล่าวว่า การแปลที่ดีต้องทำให้รู้สึกเหมือนกำลังอ่านภาษาของตนเอง แทนที่จะเป็นภาษาแปล ฉะนั้นไม่ควรแปลแล้วทำให้รู้สึกเข้าใจยากเวลาอ่าน หรืออ่านแล้วจนต้องแปลซ้ำอีกรอบเพื่อทำให้เข้าใจง่ายขึ้นจนบางครั้งทำให้การเรียบเรียงและสื่อความหมายมีปัญหาซึ่งกลับกลายเป็นว่าอาจเป็นการแปลจากภาษาอังกฤษที่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำภาษาไทยเท่านั้น หากใช้การถ่ายทอดความหมายออกมาเป็นภาษาไทย (เชวง จันทระเชตต์, 2528, 113)

สำหรับสายงานเฉพาะด้านอย่างงานธุรกิจซึ่งประกอบไปด้วยคำศัพท์เฉพาะและสำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้กันในการธุรกิจซึ่งแตกต่างจากการใช้สำนวนภาษาทั่วไป พัทธี โภคาสัมฤทธิ์ (2553, 1) กล่าวถึงการแปลเชิงธุรกิจไว้ว่า งานแปลธุรกิจนอกจากจะมีคำศัพท์ทางด้านธุรกิจที่เป็นลักษณะเฉพาะทางแล้วงานเขียนทางธุรกิจยังมีโครงสร้างและลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ที่ทำให้ต้องใช้เทคนิคเฉพาะทางด้านการแปลที่อาจแตกต่างไปจากการแปลภาษาแบบทั่วไป ถึงแม้จะเป็นนักธุรกิจผู้มีความรู้ ความสามารถ

ทางภาษาอังกฤษมากขึ้น จนไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการแปลเป็นภาษาไทยแล้ว ยังมีนักธุรกิจบางกลุ่มที่จำเป็นต้องพึ่งนักแปลภาษาเข้ามาช่วยเหลืออยู่ เนื่องจากความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษอาจยังไม่มากพอ ด้วยเหตุนี้การมีความเข้าใจในภาษาอังกฤษและการแปลเชิงธุรกิจยังคงเป็นสิ่งสำคัญในปัจจุบัน

อังคณา ทองพูน พัฒนศร อ้างถึงใน พัทธี โภคาสัมฤทธิ์ (2555, 33) อธิบายลักษณะเด่นของภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจไว้ว่าเป็นภาษาที่ใช้คำศัพท์เฉพาะด้านเป็นทางการถึงส่วนใหญ่จะเป็นประโยคที่ยาวแต่ความหมายนั้นตรงไปตรงมา ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย การสื่อความต้องมีความชัดเจนและไม่มียุยแอบแฝงให้ตีความเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดพลาดในการสื่อสารทางธุรกิจ

กล่าวคือ การแปลชนิดอื่น ๆ อาจไม่เน้นความฉับไวและชัดเจนเท่ากับการแปลทางธุรกิจ ซึ่งทำให้การแปลทางธุรกิจเป็นรูปแบบการแปลที่ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง แม้แต่การเลือกใช้คำภาษาอังกฤษทั่วไป อย่างคำสรรพนาม (Pronoun) ทั่วไป ชลาธิป ชาญชัยฤกษ์ (2566, 54-56) กล่าวว่า ปัญหาในการแปลคำสรรพนามภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเวลาเลือกใช้คำภาษาไทยต้องขึ้นอยู่กับการพิจารณาว่าเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ สถานภาพทางสังคมและค่านิยม ยกตัวอย่างเช่น สรรพนามภาษาอังกฤษคำว่า “it” ซึ่งเป็นคำสรรพนามที่อาจมีความหมายหรือไม่มี ความหมายในประโยคขึ้นอยู่กับบริบท โดย “it” นอกจากจะใช้แทนสัตว์ หรือสิ่งที่ไม่มีชีวิตแล้วยังสามารถใช้เรียกแทนเด็กเล็กหรือทารกได้เช่นกัน ซึ่งเทียบกับค่านิยมของไทยอาจทำให้รู้สึกสับสนกับการสื่อความหมายได้

อังคณา ไสค์ตรูไกล (2554, 58) กล่าวถึง การแปลประโยคที่ขึ้นต้นด้วยสรรพนาม “it” ว่า ในภาษาไทยมักจะมีคนแปลว่า “มัน” ในกรณีที่เราหมายถึงสัตว์หรือเด็กเล็ก ๆ แต่เราจะไม่นิยมแปล “it” ว่า “มัน” เพราะจะฟังดูไม่เป็นภาษาไทยและคำสรรพนาม “it” ที่ทำให้เกิดปัญหาในการแปล คือ การแปล

คำสรรพนามที่ไม่ใช่บุรุษสรรพนาม (Impersonal Pronouns) ที่ไม่ได้ใช้แทนคนหรือสัตว์ซึ่งมักพบในประโยคที่ขึ้นต้นด้วยประธานไร้ความหมาย (Dummy subject) ยกตัวอย่างเช่น It was afternoon แปลว่า ในตอนบ่าย และ It was evening แปลว่า ค่ำแล้ว เป็นต้น และสอดคล้องกับ โสมวลรณ ทองเนียม (2544, 2) ซึ่งขยายความไว้ด้วยว่า การแปล “it” ที่แปลว่า “มัน” เป็นการยึดติดรูปแบบการแปลอยู่ของผู้แปล แต่ผู้แปลสามารถทำให้การแปลสรรพนาม it มีความสละสลวยได้ด้วยการพิจารณาจากกลวิธีการแปล รวมไปถึงบริบทแวดล้อมของใจความนั้น เพื่อให้แปลออกมาอย่างถูกต้องและเหมาะสม

เดือนจิตต์ จิตต์อารี (2548) กล่าวว่า ในภาษาอังกฤษมีรูปประโยคที่เริ่มต้นด้วย “It is...” เมื่อแปลแล้ว คือ “มันเป็น” การใช้ “มันเป็น” ทำให้ภาษาไทยขาดความสละสลวย จึงไม่ควรใช้ ตัวอย่างเช่น

It is said that the transit of Venus can damage your eyes ควรแปลว่า กล่าวกันว่า การเคลื่อนย้ายของดาวศุกร์ผ่านดวงอาทิตย์สามารถทำอันตรายสายตาคูณ

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การแปลคำสรรพนาม “it” นั้นมีกลวิธีที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับงานเขียนและบริบทของงานนั้น ซึ่งงานส่วนใหญ่มักจะค้นคว้ากับเอกสารเฉพาะทางต่าง ๆ เช่น เอกสารธุรกิจนวนิยาย เรื่องสั้น เป็นต้น ราตรี ชูมณี และ กิติมา อินทร์มรรย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษากลวิธีการแปลประธานที่ไม่มีความหมาย “it” ในเอกสารธุรกิจ เกี่ยวกับเอกสารประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจขององค์กรข้ามชาติต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ว่า มีกลวิธีการแปลในเอกสารธุรกิจดังกล่าวทั้งหมด 6 แบบ แต่ประเด็นที่น่าสนใจของผลการวิจัยนี้คือ ไม่พบการแปลประธานที่ไม่มีความหมาย “it” เป็นคำว่า “มัน” แบบตรงตัว

หรือจากการศึกษาของ ภัทรา ปิณฑะแพทย์ (2565) ที่เคยวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย กรณีศึกษานิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ธุรกิจ ซึ่งพบว่า นิสิตมีความผิดพลาดในการแปลทั้งในระดับคำและระดับประโยค ซึ่งนิสิตมีแนวโน้มการแปลผิดในระดับคำมากกว่าระดับประโยค จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการแปลภาษาของผู้เรียนมักปรากฏในระดับที่เล็กกว่าประโยค เช่น การเลือกความหมายผิดการใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับบริบทการใช้คำฟุ่มเฟือย เป็นต้น

ซึ่งจากข้างต้นทำให้ทราบถึงความสำคัญของการใช้สรรพนาม “it” ในการแปลและการเขียนเชิงธุรกิจ กล่าวคือ สรรพนาม “it” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสารทางธุรกิจ เนื่องจากทำหน้าที่ช่วยลดความซ้ำซ้อนของคำ สร้างความชัดเจน และรักษาความกระชับของข้อความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนเชิงทางการ เช่น อีเมลธุรกิจ รายงาน หรือสัญญาทางการค้า การใช้ “it” อย่างเหมาะสมสามารถสะท้อนความเป็นมืออาชีพและความเข้าใจในภาษาเชิงหน้าที่ (functional language) ของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ในเชิงการแปลหากผู้แปลไม่เข้าใจบทบาทหรือความหมายที่แท้จริงของ “it” อาจนำไปสู่การแปลผิดพลาดหรือลดทอนความหมายของข้อความต้นฉบับ เช่น “it” อาจทำหน้าที่เป็น dummy subject ในประโยคอย่าง “It is important to respond quickly to customer complaints.” ซึ่งหากแปลผิดว่า “มันสำคัญ...” โดยไม่แปลงโครงสร้างประโยคให้เหมาะสมกับภาษาไทย เช่น “การตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของลูกค้าอย่างรวดเร็วเป็นสิ่งสำคัญ” ก็อาจทำให้เนื้อหาสื่อสารได้ไม่ชัดเจน

อีกทั้ง “it” ยังอาจทำหน้าที่เป็นตัวแทนของข้อความหรือแนวคิดทั้งประโยค เช่น ในประโยค “The company expanded into new markets. It was a strategic move.” ซึ่ง “it” ในประโยคที่สองไม่ได้แทน “the company” แต่หมายถึง การขยายตลาด การเข้าใจหน้าที่เช่นนี้จึงมีความสำคัญต่อทั้งนักแปลและผู้เรียนภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ เพื่อให้สามารถตีความและถ่ายทอดข้อความได้อย่างถูกต้อง จากเหตุผลข้างต้น

การพัฒนาทักษะในการใช้และการแปลคำสรรพนาม “it” อย่างถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาภาษาอังกฤษธุรกิจ เพราะส่งผลต่อความแม่นยำในการสื่อสารความน่าเชื่อถือของเนื้อหา และความสำเร็จในการเขียนเอกสารทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ (Swales & Feak, 2012, 183; Guffey & Loewy, 2021, 458)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาการใช้สรรพนามในภาษาอังกฤษทั่วไปและบทบาทของ it” ในเชิงภาษาศาสตร์ (Quirk et al., 1985, 1423; Huddleston & Pullum, 2002, 1382) แต่ยังมีงานวิจัยเพียงเล็กน้อยที่เจาะจงศึกษาบริบทของการใช้ “it” ในภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ (Business English) โดยเฉพาะในด้านการแปลและการผลิตข้อความของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง งานวิจัยนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว การศึกษาการใช้สรรพนาม “it” ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ ช่วยเผยให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบในการทำ ความเข้าใจหน้าที่ของ “it” ที่หลากหลาย เช่น dummy subject, referent หรือ anticipatory subject ซึ่งผู้เรียนจำนวนมากยังตีความคลาดเคลื่อนเมื่อนำไปแปลหรือใช้ในงานเขียนทางธุรกิจ ส่งผลให้เกิดความกำกวมหรือไม่ชัดเจนในสารที่ต้องการสื่อ

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังช่วยแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการแปลคำสรรพนามภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยผู้เรียนภาษาอังกฤษ รวมไปถึงปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับผู้เรียนการแปลให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงช่วยชี้แนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเฉพาะในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการแปลธุรกิจและการเขียนทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการใช้โครงสร้างประโยคอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ อีกทั้ง ยังสามารถใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยต่อยอดด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสาขาอาชีพ (English for Specific Purposes-ESP) ได้อย่างเป็นรูปธรรม (Hyland, 2006, 129)

ด้วยเหตุนี้จึงสอดคล้องกับหลักสูตรของ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการแปลทางธุรกิจ จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะสำรวจและวิเคราะห์การแปล ของนักศึกษากลุ่มดังกล่าว ในเรื่องของคำสรรพนาม “it” ที่ปรากฏในเอกสารธุรกิจประเภทต่าง ๆ และวิเคราะห์ ถึงปัญหาที่นักศึกษามักจะพบเวลาแปลคำสรรพนาม “it” ในบริบทของธุรกิจ รวมไปถึงกลวิธีที่นักศึกษา เลือกมาใช้ในการแปลคำสรรพนามเพื่อช่วยพัฒนา ประสิทธิภาพในการแปลงานเฉพาะด้านของนักศึกษา และยังสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้มาช่วยพัฒนาเนื้อหา การเรียนการสอนในรายวิชา การแปลให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์การแปลคำสรรพนาม ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยเฉพาะคำว่า “it” ที่ปรากฏ ในประโยคทางธุรกิจ ที่แปลโดยนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาอังกฤษธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปล คำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเรื่องการศึกษากลวิธีและ วิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลคำสรรพนาม ภาษาอังกฤษ เฉพาะคำว่า “it” ที่ปรากฏในประโยค ทางธุรกิจภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 28 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยมุ่งเน้นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงคือ กรณีศึกษาการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจจากนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากการประยุกต์แนวคิดการวิจัยของ อุบลรัตน์ ภิรมย์ภักดี และ อุบล ธนชัยคุปต์ (2556) สันเคราะห์มาจากแนวคิดกลวิธีการแปลของ เบเกอร์ (Baker, 2011) และลาร์สัน (Larson, 1984) โดยการวิเคราะห์ผลและสรุปผลวิจัยจะถูกนำเสนอในรูปแบบการบรรยายเป็นหลัก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้เป็นนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่กำลังเรียนอยู่ในรายวิชาการแปลทางธุรกิจ ประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยเลือกเก็บข้อมูลจากนักศึกษาทุกคนในชั้นปี จำนวน 28 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือการวิจัย โดยประยุกต์จากกรอบแนวคิดของซินแคลร์และคณะ (Sinclair et al., 1996) ว่าด้วยเรื่องรูปแบบของคำสรรพนาม “it” ทั้งในรูปแบบที่ “it” ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคซึ่งมีทั้งหมด 6 รูปแบบ กับอีกกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยคทั้งหมด 5 รูปแบบ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรูปแบบของคำสรรพนาม “it” จำแนกตามหน้าที่ในประโยคภาษาอังกฤษ

รูปแบบของคำสรรพนาม “it”		
สรรพนาม “it” ที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค	it + verb + clause	it + verb + noun + clause
	it + verb + preposition + clause	it + be + verb-ed + clause
	it + verb + noun + clause	it + verb + adjective + clause
สรรพนาม “it” ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค	subject + verb + it + clause	subject + verb + it + to + noun + clause
	subject + verb + it + as + noun/adjective + clause	subject + verb + it + noun + clause
	subject + verb + it + adjective + clause	

เพื่อนำมาปรับใช้กับประโยคที่ปรากฏในภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมประโยคภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบริบททางธุรกิจที่ครอบคลุมเนื้อหาตามแนวคิดของซินแคลร์ให้ได้มากที่สุด เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบทดสอบการแปล

สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ซึ่งสรุปออกมาได้ทั้งหมด 32 ประโยค ที่มีคำสรรพนาม “it” ประกอบอยู่ในประโยคทางธุรกิจ โดยเป็น “it” ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน จำนวน 17 ประโยค และ “it” ที่ทำหน้าที่เป็นกรรม จำนวน 15 ประโยค รวมไปถึงลักษณะ

การให้ความหมายในรูปแบบของบุรุษสรรพนามและสรรพนามที่ไม่ใช่บุรุษสรรพนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลการแปลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ผลวิจัย

2. การตรวจคุณภาพสอบเครื่องมือวิจัย หลังจากได้ออกแบบเครื่องมือวิจัยเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำบททดสอบแปลที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ ด้านการแปล และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษในเชิงธุรกิจชาวไทย จำนวน 3 ท่าน เพื่อช่วยตรวจสอบประโยคภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจที่มีการปรากฏของคำสรรพนาม “it” ว่ามีเนื้อหาที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกลวิธีและปัญหาในการแปลแล้วหรือไม่ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อตรวจสอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับมอบหมายให้ทำแบบทดสอบการแปลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยประโยคทางธุรกิจที่มีคำสรรพนาม “it” โดยนักศึกษาจะได้รับการทดสอบแปลในระดับเดียวกันทั้งหมดสำหรับนักศึกษาที่ร่วมรับการวิจัย จะเป็นกลุ่มที่เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังเรียนรายวิชาการแปลทางธุรกิจ ณ เวลานั้น ผู้รับการวิจัยจะได้ทำแบบทดสอบนอกเวลาเรียน และทำพร้อมกันทุกคน สำหรับแบบทดสอบนี้ ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์งานวิจัยนี้ คือ การสำรวจกลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ของนักศึกษา และวิเคราะห์ปัญหาการแปลของนักศึกษาที่ปรากฏอยู่ในประโยคฉบับแปลภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it”

ผู้วิจัยได้ยึดตามกรอบแนวคิดของเบเกอร์ (Baker, 2011, 118) และลาร์สัน (Larson, 1984, 245) โดยนำมาปรับใช้ให้เข้ากับงานวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ประยุกต์กับการดำเนินวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวิธีการแปลคำสรรพนาม “it”

โดย อุบลรัตน์ ภิรมย์ภักดี และ อุบล ธนศชัยคุปต์ (2556) เมื่อนำมาสังเคราะห์แล้วสามารถสรุปกลวิธีที่อาจพบได้ในการแปลประโยคทางธุรกิจซึ่งจำแนกตามกลวิธีการแปลดังต่อไปนี้

1.1 การแปลแบบละ/ไม่แปล

1.2 การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน

1.3 การแปลโดยรักษารูปแบบ

1.4 การแปลโดยรักษาความ

เนื่องจากคำสรรพนาม “it” ทำหน้าที่ได้ทั้งในรูปแบบประธานและกรรมของประโยค กลวิธีการแปลดังกล่าวจะถูกจำแนกตามหน้าที่ในประโยคเช่นกัน โดยนำเสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบหาค่าความถี่และอธิบายสรุปผลในขั้นตอนถัดไป

2. วิเคราะห์ปัญหาในการแปลคำสรรพนาม “it”

ในส่วนของการวิเคราะห์ปัญหา ผู้วิจัยได้ยึดตามหลักหน้าที่ของคำสรรพนาม ซึ่ง “it” เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่ให้ความหมายได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ คำสรรพนามที่เป็นบุรุษสรรพนาม (Personal Pronoun) และคำสรรพนามที่ไม่ใช่บุรุษสรรพนาม (Impersonal Pronoun) หรือในกรณีที่ “it” ทำหน้าที่เป็นประธานซึ่งมักเรียกว่าประธานไร้ความหมาย (Dummy Subject) ดังที่ อัจฉรา ไสค์ตระกูล (2554) ได้อธิบายไว้

ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยคาดการณ์ว่าอาจจะมีผู้ที่ยังแปลแบบยึดติดกับรูปแบบความหมายว่า “มัน” ในบริบทที่คำสรรพนาม “it” ทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามที่ไม่ใช่บุรุษสรรพนาม ดังที่ เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับการแปล it

ดังนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสำรวจปัญหาการแปลคำสรรพนาม “it” จากบททดสอบแปลที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจได้ลงมือแปลประโยคทางธุรกิจทั้งหมด และสังเคราะห์ปัญหาออกมาเพื่อนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจ

ผลการวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจ ซึ่งแปลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตารางสรุปประโยคที่ถูกแปลโดยนักศึกษาศาสาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยจำแนกตามกลวิธี และหน้าที่ในประโยคของ “it” ในตารางส่วนแรก คือการนำเสนอ

กลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค โดยสรุปเป็นค่าความถี่และค่าเฉลี่ยในแต่ละกลวิธี (ดูตารางที่ 2) และอีกส่วนจะเป็นรูปแบบเดียวกันซึ่งเป็นกลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค (ดูตารางที่ 3) ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการแปลประธาน “it” เป็นภาษาไทย

ลำดับ	ประโยค	ละ/ไม่แปล		ใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน		รักษารูปแบบ		รักษาความ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	It gave our customers convenience while using our service.	22	78.57	0	0.00	4	14.29	2	7.14
2	It is the policy of our company to ensure appropriate working hours of the employees.	24	85.71	0	0.00	0	0.00	4	14.29
3	It looks like the contractor does not agree with the offer.	28	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4	It seems that the beginning of the year will not be possible because of various international work commitments.	28	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5	It is about time the project was finished.	22	78.57	0	0.00	2	7.14	4	14.29
6	It has come to my attention that you have not completed the application form.	2	7.14	2	7.14	0	0.00	24	85.71
7	It is certain that small businesses will be taken over by bigger ones.	26	92.86	0	0.00	0	0.00	2	7.14
8	It would be grateful if you could consider my request.	16	57.14	0	0.00	2	7.14	10	35.71
9	It was noted that minutes of meetings were regularly sent via email.	22	78.57	2	7.14	0	0.00	4	14.29
10	It contributed to the success of the company.	4	14.29	2	7.14	18	64.29	4	14.29
11	Our cutting-edge tablet has come to the finalization. It will be presented to the Board next week.	10	35.71	12	42.86	2	7.14	4	14.29
12	Recently, we have launched our new product. It is available in department stores.	16	57.14	8	28.57	2	7.14	2	7.14
13	Could you please recheck the invoice? I am afraid it is not clear.	10	35.71	0	0.00	14	50.00	4	14.29
14	It is great to hear that you are interested in working with us	18	64.29	0	0.00	0	0.00	10	35.71
15	It is impossible for our company to break the law.	24	85.71	0	0.00	0	0.00	4	14.29
16	It comes to an end of the project which we put a lot of effort into.	4	14.29	6	21.43	6	21.43	12	42.86
17	There is a serious complaint from our clients about the delivery service. It will be added to the agenda that will take place on Monday.	4	14.29	10	35.71	10	35.71	4	14.29
ค่าเฉลี่ย			58.82		8.83		12.60		19.75

จากข้อมูลสรุปในตารางจะสังเกตได้ว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบละหรือไม่แปลคำสรรพนาม “it” มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.82 รองลงมาเป็น การแปลแบบรักษาความ คิดเป็นร้อยละ 19.75 ถัดมา คือ การแปลแบบรักษารูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 12.60 และ กลวิธีที่เลือกใช้แปลน้อยที่สุดคือ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน คิดเป็นร้อยละ 8.83

อย่างไรก็ตาม มีบางประโยคที่นักศึกษาเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบเดียวกันทุกคน ซึ่งเป็นการใช้กลวิธีแบบละ กล่าวคือ ไม่มีการแปลคำว่า it ในภาษาไทย อย่างเช่นประโยค It looks like the contractor does not agree with the offer. โดยมีนักศึกษาแปลไว้ว่า ดูเหมือนว่าผู้รับเหมาจะไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ หรือ เหมือนผู้รับเหมาจะไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ไม่มีการปรากฏของการแปลคำว่า it ในประโยคภาษาไทย

ขณะเดียวกัน กลวิธีที่มักใช้เป็นอันดับรองลงมา คือ การแปลแบบรักษาความหรือเน้นแปลแบบเอาความหมายในกรณีการแปลคำสรรพนาม “it” จะเป็นการปรับโครงสร้างภาษาหรือปรับสำนวนภาษาฉบับแปลที่แตกต่างจากโครงสร้างภาษาต้นฉบับ แต่ยังคงรักษาการสื่อความหมายตามต้นฉบับ ซึ่งไม่เชิงว่าเป็นการแปลแบบละ

แต่เป็นการเรียบเรียงใหม่ และนี้อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีการเลือกใช้กลวิธีนี้เป็นอันดับสอง ตัวอย่างประโยค เช่น It comes to an end of the project which we put a lot of effort into. มีนักศึกษาแปลว่า หลังจาก ที่ทุ่มเทกันมา ตอนนี้ได้เข้าสู่ช่วงสุดท้ายของงานแล้ว ซึ่งจะสังเกตได้ว่าไม่ได้เป็นการละคำว่า it โดยตรง แต่เป็นการปรับรูปแบบการเขียนใหม่โดยที่การสื่อความหมายยังคงใกล้เคียงกับต้นฉบับ

สำหรับกลวิธีการแปลรักษารูปแบบ และการแปลแบบใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน ไม่ค่อยพบมากนัก หากนักศึกษาไม่ได้เลือกวิธีการละ หรือแปลแบบเน้นเอาความ ก็จะเลือกใช้วิธีการยึดตามรูปแบบโครงสร้างของต้นฉบับ และแปลคำว่า “it” ที่ทำหน้าที่เป็นประธานว่า “มัน” ในประโยคฉบับแปล เช่น It contributed to the success of the company. มีนักศึกษาแปลว่า มันมีส่วนช่วยให้บริษัทประสบความสำเร็จ เป็นต้น ในทางกลับกัน ยังมีนักศึกษาที่เลือกหาคำอื่นที่เกี่ยวข้องกันมาแทนคำว่า “มัน” เช่น ในประโยคเดียวกัน คือ It contributed to the success of the company. มีนักศึกษาเลือกแปลว่า สิ่งนี้ส่งผลให้บริษัทประสบความสำเร็จโดยเลือกใช้คำว่า “สิ่งนี้” แทนคำว่า “มัน” นั้นเอง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการแปลกรรม “it” เป็นภาษาไทย

ลำดับ	ประโยค	ละ/ไม่แปล		ใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน		รักษารูปแบบ		รักษาความ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	The client list has been sent via email. Please ensure that you have read it before the meeting.	22	78.57	6	21.43	0	0.00	0	0.00
2	I would appreciate it if you could reply to my email.	8	28.57	0	0.00	0	0.00	20	71.43
3	If such a request comes, we will take it into consideration.	0	0.00	0	0.00	0	0.00	28	100.00
4	There might be a mistake in the document, so I would point it out to you.	0	0.00	0	0.00	2	7.14	26	92.86
5	If any problem is caused by modification, the company will not take responsibility for it.	16	57.14	12	42.86	0	0.00	0	0.00

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการแปลกรรม “it” เป็นภาษาไทย (ต่อ)

ลำดับ	ประโยค	ละ/ไม่แปล		ใช้คำที่มีความหมาย เกี่ยวเนื่องกัน		รักษารูปแบบ		รักษาความ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
6	If this issue occurs again, I will deal with it.	4	14.29	0	0.00	20	71.43	4	14.29
7	With your support, we can make it possible.	2	7.14	0	0.00	16	57.14	10	35.71
8	We should take it seriously.	0	0.00	6	21.43	2	7.14	20	71.43
9	Because the policy has been changed, the general manager brought it to the table.	2	7.14	2	7.14	6	21.43	18	64.29
10	The new security system had been installed, before the programmer linked it to the server.	16	57.14	10	35.71	0	0.00	2	7.14
11	All employees can use it as a guideline for their promotion.	16	57.14	6	21.43	2	7.14	4	14.29
12	I find it important that we learn from our mistakes.	8	28.57	0	0.00	16	57.14	4	14.29
13	I found it useful if everyone knows the instructions.	10	35.71	0	0.00	12	42.86	6	21.43
14	The boss really appreciates it as it is beneficial to his employees.	0	0.00	6	21.43	14	50.00	8	28.57
15	The applicants can download the application form on the website, and they have to submit it before the application period ends.	12	42.86	12	42.86	0	0.00	4	14.29
ค่าเฉลี่ย			27.61		14.29		21.43		36.67

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษากลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ผู้วิจัยได้จำแนก ผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ การแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคธุรกิจ โดยทำ หน้าที่เป็นประธานของประโยค และ “it” ที่ทำหน้าที่ เป็นกรรมของประโยค

1.1 ผลการวิเคราะห์การแปลสรรพนาม “it” ในประโยคธุรกิจ โดยทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ได้เลือกใช้ กลวิธีการแปลแบบละหรือไม่แปลคำสรรพนาม “it” มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.82 รองลงมา เป็นการแปลแบบรักษาความ คิดเป็นร้อยละ 19.75 ถัดมา คือ การแปลแบบรักษารูปแบบ คิดเป็นร้อยละ

12.60 และกลวิธีที่เลือกใช้แปลน้อยที่สุดคือ การใช้คำ ที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน คิดเป็นร้อยละ 8.83 ซึ่งนักศึกษาเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบละ มากกว่า ร้อยละ 50 จากประโยคทางธุรกิจทั้งหมดที่แปล

1.2 ผลการวิเคราะห์การแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคธุรกิจ โดยทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค จากผลการวิจัย พบว่า การเลือกใช้กลวิธีการแปล ของนักศึกษามีความแตกต่างจากกรณีของกลวิธีการแปล “it” ตอนที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค โดยกลวิธี การแปลแบบรักษาความมีความถี่ โดยเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมา คือ การแปลแบบละ คิดเป็นร้อยละ 27.61 ถัดมาเป็นการแปลรักษารูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และกลวิธีที่มีความถี่ในการใช้ น้อยที่สุด คือ การแปลแบบใช้คำที่มีความหมาย เกี่ยวเนื่องกัน คิดเป็นร้อยละ 14.29

2. การวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลคำสรรพนาม “it” ในประโยคทางธุรกิจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ พบว่า นักศึกษาบางคนยังติดกับรูปแบบภาษาต้นฉบับ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดการแปลที่ตรงตัว โดยเฉพาะกับสรรพนาม “it” ที่อาจยังมีการแปลว่า “มัน” ในบริบททางธุรกิจโดยไม่จำเป็นต้องแปลตรงตัว นอกจากนั้นยังทำให้เกิดความไม่สละสลวยในภาษาฉบับแปลด้วย ขณะเดียวกันยังมีการใช้กลวิธีการแปลแบบละ ในประโยคที่ it ทำหน้าที่เป็นบุรุษสรรพนาม (Personal Pronoun) ซึ่งโดยปกติในภาษาไทยจะนิยมไม่แปลคำว่า “it” ในลักษณะที่เป็นประธานรู้ความหมายหรือสรรพนามที่ไม่ใช่บุรุษสรรพนาม แต่นักศึกษาอาจใช้กลวิธีการแปลอื่นซึ่งนอกจากการแปลเพื่อรักษาความหมายแล้ว อาจใช้วิธีการแปลแบบใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจากการสำรวจงานแปลของนักศึกษา พบว่า เป็นกลวิธีที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุด แต่สำหรับกลุ่มที่ใช้กลวิธีดังกล่าว อาจมีปัญหาเรื่องการเชื่อมโยงความคิด ในบริบทภาษาอังกฤษนั้นว่า “it” ในประโยคนั้นสื่อความหมายว่าอะไร บางคนเลือกใช้คำซ้ำกับนามวลี ที่มีความเกี่ยวเนื่องและอ้างถึงกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ในการแปลหากใจความและการสื่อความหมายยังมีครบถ้วนแต่ยังมีบางคนใช้กลวิธีนี้โดยเลือกใช้อ้างอิง สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับที่สรรพนาม “it” นั้นต้องการจะสื่อ ซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสื่อความหมายได้ ดังนั้นหากผู้แปลทำความเข้าใจกับเนื้อหาต้นฉบับไม่ตีพอ และเลือกใช้กลวิธีการแปลที่ไม่เหมาะสมกับบริบท อาจทำให้เกิดการแปลผิดได้ ซึ่งสิ่งนี้นำมาซึ่งความถี่ในการใช้กลวิธีการแปลแบบเลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องเนื่องกันน้อยที่สุด แต่มักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในกระบวนการแปลเชิงธุรกิจอยู่บ่อยครั้งเช่นกัน

จากการดำเนินการและการวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษามีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการแปลแบบละ (omission) คำว่า it มากที่สุด โดยเฉพาะในกรณีที่ it ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ซึ่งอาจ

สอดคล้องกับแนวคิดของ Larson (1984) ที่เสนอว่าการแปลควรมุ่งถ่ายทอดความหมายเป็นหลัก มากกว่าการรักษารูปแบบทางภาษาต้นฉบับหากสรรพนาม “it” ไม่ได้มีความหมายจำเป็นในบริบทภาษาไทย การละจึงเป็นกลวิธีที่สมเหตุสมผล อย่างไรก็ตาม ผู้แปลควรตระหนักถึงบทบาทที่แท้จริงของ it ในประโยคต้นฉบับ เพราะในบางกรณี “it” อาจไม่ได้เป็นเพียงประธานสมมติ (dummy subject) แต่ทำหน้าที่แทนคำนามหรือแนวคิดที่สำคัญ ซึ่งสำหรับกรณีที่ “it” ทำหน้าที่เป็นกรรม นักศึกษามักเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบรักษาความ (semantic preservation) มากกว่าการละ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเชิงความหมายของสรรพนามนี้ดีขึ้นในตำแหน่งที่อยู่หลังคำกริยา แนวโน้มดังกล่าวสามารถอธิบายได้โดยแนวคิดของ Baker (2011) ที่เน้นระดับของความเทียบเคียง (equivalence) โดยระบุว่าผู้แปลควรพิจารณาความสัมพันธ์ของคำในเชิงความหมาย มากกว่าการเทียบแบบคำต่อคำ ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดสาระในภาษาปลายทางมีความราบรื่นยิ่งขึ้น และยังเป็นไปกับผลการศึกษาการแปลประโยคเคลิฟต์ที่ใช้สรรพนาม “it” ประเภท Dummy Subject จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเนื่องจากภาษาไทยไม่มีโครงสร้างประโยคที่เทียบเท่ากันทางความหมายกับโครงสร้างประโยคเคลิฟต์ในภาษาอังกฤษ (สุนันทา ชัยณรงค์เดชากุล, 2561, 65) นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการแปลคำสรรพนามจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำเป็นต้องพิจารณาบริบทอย่างรอบด้าน เนื่องจากสรรพนามในภาษาอังกฤษมีการใช้ที่หลากหลายและซับซ้อน การเลือกเทคนิคการแปลที่เหมาะสมกับบริบทจะช่วยให้การแปลมีความถูกต้องและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กังสดาล ญาณจันทร์ และ ศีตลาล ศรีฉัตร, 2560, 174)

อย่างไรก็ดี จากปัญหาการใช้กลวิธีแปลแบบใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องกัน (connotative or associative equivalence) ซึ่งเป็นกลวิธีที่นักศึกษา

ใช้น้อย และบางครั้งใช้ผิดพลาด พบว่า สาเหตุอาจมาจากความไม่เข้าใจความหมายโดยรวมของข้อความภาษาอังกฤษ ตลอดจนขาดความสามารถในการเชื่อมโยงสรรพนาม “it” กับนามวลีที่กล่าวไว้ก่อนหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sinclair et al. (1996) ที่เสนอว่าการแปลที่ดีควรอาศัยการวิเคราะห์บริบทโดยรวม (textual context) ไม่ใช่เพียงการดูความหมายของคำแบบแยกส่วน เนื่องจากในภาษาโดยเฉพาะเชิงธุรกิจ คำหรือสรรพนามหนึ่งคำอาจหมายถึงสิ่งที่มีนัยเชิงกลยุทธ์ เช่น ข้อเสนอ การตัดสินใจ หรือวัตถุประสงค์

ดังนั้น การใช้กลวิธีการแปลแบบละในบริบทที่ไม่เหมาะสม หรือการแปลแบบเข้าใจความหมายผิดพลาด จึงแสดงถึงช่องว่างของความเข้าใจในระดับโครงสร้างและความหมาย และเพื่อรักษาความหมายและอรรถรสของต้นฉบับให้มากที่สุด นักแปลควรมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมทั้งของต้นทางและปลายทาง เพื่อเลือกใช้กลวิธีการแปลที่เหมาะสมกับแต่ละบริบท (อริสา งามศรี, 2560, 68) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ช่วยชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการฝึกฝนการแปลหน่วยภาษาขนาดเล็ก เช่น สรรพนาม it ต้องอาศัยทั้งความรู้ทางภาษาการตีความทางบริบทและความสามารถในการเลือกกลวิธีการแปลที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของภาษาเชิงธุรกิจ

อย่างไรก็ดี เมื่อผู้รับการวิจัยเป็นผู้เรียนภาษาที่กำลังเรียนทักษะการแปลเบื้องต้นไปจนถึงการแปลแบบเฉพาะทาง จากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีการแปลและการแก้ปัญหาการแปลของผู้เรียนเอง นับว่าให้ผลลัพธ์

ที่น่าสนใจ และยังได้มีโอกาสสำรวจทักษะ ของผู้เรียนการแปลว่า มีองค์ความรู้หรือทักษะใดที่ควรเพิ่มเติมเข้าไปในบทเรียนการแปลเชิงธุรกิจ เพื่อลดปัญหาการแปลและทำให้ผู้เรียนพัฒนาเลือกใช้กลวิธีการแปลได้ชำนาญมากขึ้น ถึงแม้ว่าการแปลคำสรรพนามตัวเดียว อย่างคำว่า “it” ซึ่งอาจจะดูแล้วสามารถลงมือแปลให้เข้าใจได้ง่าย แต่หลังจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการแปลสรรพนาม “it” ในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยเฉพาะการงานแปลเฉพาะด้านอย่างการแปลเชิงธุรกิจ ยังคงมีความท้าทายสำหรับผู้แปลภาษาอยู่เรื่อยมา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอสนับสนุนให้ศึกษาการแปลในหน่วยคำเล็ก ๆ เช่นนี้ ให้ลึกและละเอียดมากขึ้น และส่งเสริมให้ร่วมวิจัยกับผู้เรียนภาษาอังกฤษโดยตรงมากขึ้น ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการแปลและพัฒนาบทเรียนที่เกี่ยวกับการแปลในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับงานวิจัยในอนาคต ควรทำวิจัยการแปลกับคนมากขึ้น ควรเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลได้มากขึ้น และอาจช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลในคำสรรพนามหรือคำประเภทอื่น ๆ จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบริบทอื่น ๆ เช่น การศึกษาการแปลคำนำหน้าในบทความวิชาการ โดยนักศึกษาที่เรียนการแปลเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กังสดาล ญาณจันทร์ และ ศีตกาล ศรีฉัตร. (2560). การแปลคำสรรพนามต่างบริบทในเรื่องสั้นจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย. วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 2 (2), 168-178.
- ชลธิป ชาญชัยฤกษ์. (2566). การแปลสำหรับนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขวง จันทรเขตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เดือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). แปลให้เป็นแล้วเก่ง. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พัชร โกศาสมฤทธิ. (2553). การวิเคราะห์การแปลเอกสารทางธุรกิจจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- _____. (2555). การแปลสิ่งทดแทนวัฒนธรรม จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภัทรา ปิณฑะแพทย์. (2565). ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย กรณีศึกษานิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ. **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**, 6 (1), 208–229.
- ราตรี ชุมณี และ กิติมา อินทร์พรรย์. (2560). การศึกษากลวิธีการแปลประธานที่ไม่มีความหมาย “It” ในเอกสารธุรกิจ. การประชุมวิชาการ การสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ.
- วรนาถ วิลลเฉลา. (2553). คู่มือสอนแปล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชญ์ กอปรสิริพัฒน์. (2548). การแปลตามหลักภาษาศาสตร์. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา ชัยณรงค์เดชกุล. (2561). การศึกษากลวิธีการแปลประโยคเคลิฟต์ที่ใช้สรรพนาม “it” ประเภท Dummy Subject ในนวนิยายเรื่อง The Murder of Roger Ackroyd ของอากาธา คริสตี้: กรณีศึกษาสำนวนแปลของพิรุณรัตน์. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการแปลและการล่าม ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสมวรรณ ทองเนียม. (2544). การศึกษาคำสรรพนาม “it” จากนวนิยายแปลเรื่อง “แม่โขง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัจฉรา ไส่ศัตรูไกล. (2554). จุดมุ่งหมาย หลักการ และวิธีแปล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อริสา งามศรี. (2560). กลวิธีการแปลคำและวลีทางวัฒนธรรมที่พบในบทแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษา หนังสือเรื่อง “ครูบ้านนอก” โดย คำพมาน คนไค. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุบลรัตน์ ภิรมย์ภักดี และอุบล ธนศัชชคุปต์. (2556). กลวิธีการแปลคำสรรพนาม “it” ตามบริบทที่ปรากฏในนวนิยายฉบับแปล จากเรื่อง เกมชีวิต พิชิต 1,000 ล้าน. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 21 (36), 59-79.
- Baker, M. (2011). In *Other Words: A Course Book on Translation* (2nd ed.). London: Routledge.
- Guffey, M. E., and Loewy, D. (2021). *Business Communication: Process and Product* (10th ed.). Cengage Learning.
- Huddleston, R., and Pullum, G. K. (2002). *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2006). *English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book*. Routledge.
- Larson, M. L. (1984). *Meaning-based translation: A guide to cross-language equivalence*. Lanham, MD: University Press of America.
- Newmark, P. (1981). *Approaches to translation*. New York, NY: PhoenixELT.
- _____. (1988). *A textbook of translation* (Vol. 1). New York, NY: Prentice Hall.

- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., and Svartvik, J. (1985). **A Comprehensive Grammar of the English Language**. London: Longman.
- Sinclair, J. et al. (1996). **The Cobuild Series**. London: HarperCollins.
- Swales, J. M., and Feak, C. B. (2012). **Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills (3rd ed.)**. University of Michigan Press.